

УДК 624.87

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Лядова Ю. О., канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — Під впливом наслідків епідеміологічної ситуації значних змін зазнали організація і практика внутрішнього аудиту на сучасному підприємстві. Проблеми, які виникають в організації внутрішнього аудиту можливо вирішити шляхом впровадження дієвих заходів, здатних гнучко пристосовуватися залежно від ситуації, в якій працюють аудиторі. Актуальним та необхідним є опанування методології Agile-аудиту, що здатна створити цінність внутрішнього аудиту для бізнесу, а також підтримати значимість професій в мінливому бізнес-середовищі.

Ключові слова — Agile-аудит, внутрішній аудит, організація внутрішнього аудиту, якість внутрішнього аудиту.

Найважливішою функцією внутрішнього аудиту в сучасних умовах господарювання є створення цінності для бізнесу підприємства. Тож важливим є пошук шляхів забезпечення сталої діяльності внутрішніх аудиторів під впливом факторів, спричинених епідеміологічною ситуацією.

Організація внутрішнього аудиту базується на Міжнародних стандартах професійної практики внутрішнього аудиту [1] і для сучасних підприємств є більш-менш зрозумілою. Однак, під впливом пандемії COVID-19 відбулися суттєві зміни і у внутрішньому аудиті, зокрема:

По-перше, змінився підхід до планування аудиту, а саме виникла необхідність впровадження короткострокових планів на зміну річному. Це призвело до збільшення об'ємів

задач та аудиторських процедур, а відтак зростають часові та трудові затрати.

По-друге, віддалена (дистанційна) робота призвела до труднощів безперервного виконання поточних задач аудитора. Особливо проблемними стали фактичні перевірки, наприклад, необхідність оглянути приміщення, чи дослідити первинний документ. Тож важливим виявилася необхідність застосування технологій для віртуальних перевірок, таких як Skype, Zoom, EduMeet тощо, а також запровадження інструментів для аналізу даних на відстані.

В табл. 1 представлено проблеми, які виникають у внутрішніх аудиторів, викликані пандемією, а також запропоновані шляхи вирішення, що базуються на практичному досвіді підприємств, які успішно пристосувалися до викликів сьогодення.

Варто констатувати, що не всім внутрішнім аудиторам під силу пристосуватися до нових умов організації роботи. Проте, більшість компаній вчасно зреагували та змогли змінити ключові аспекти організації внутрішнього аудиту. Так, можна виділити практики, які можна застосовувати після спаду епідемії: 1) гнучке планування; 2) віддалена робота; 3) скорочення кількості виїздів (відраджень); 4) використання комунікативних та аналітичних технологій.

Особливу увагу, доцільно звернути на Agile-аудит, що може стати «панацеєю» в організації сучасного внутрішнього аудиту на підприємстві.

Сама методологія Agile базується на ідеях та принципах, що викладені в Маніфесті Аджайла [2] та передбачає гнучке, адапційне, швидке пристосування до мінливих умов зовнішнього середовища, що має на ме-

ті підвищення ефективності діяльності, шляхом кращої взаємодії, більшої відкритості та прискорення процесів.

Таблиця 1
Проблеми організації внутрішнього аудиту та шляхи їх подолання

Зміст проблеми	Напрямки вирішення
1. Збереження командного духу в ході дистанційної роботи	- ефективна комунікація; - регулярні збори працівників із застосуванням сучасних комунікативних технологій
2. Збільшення обсягів аудиторських процедур (необхідність детального тестування), термінові запити від керівництва, нові ризики для підприємства	- впровадження сучасної методології управління проектами – Agile-аудит; - витримка балансу між плановими завданнями та фактичними задачами
3. Зміна критеріїв оцінки достовірності доказів (неможливість фактичної перевірки)	- застосування віртуальних технологій для перевірки та моніторингу; - впровадження програмного інструментарію для аналізу даних на відстані
4. Виконання задач, що суперечать принципу незалежності (активна участь внутрішніх аудиторів в групах по розробці антикризових заходів)	- позиціонування аудитора як консультанта, що володіє системними знаннями діяльності підприємства; - перевірка планів виходу з кризи; - після консультацій важливо не приймати участь в реалізації проектів, щоб в подальшому мати змогу їх перевіряти.
5. Збереження якості результатів під час віддаленої роботи	- підвищення ефективності комунікацій; - забезпечення відкритості внутрішнього аудиту; - зменшення часових та людських затрат на проведення перевірки

Для внутрішнього аудиту використання методології Agile дозволить підвищити свою цінність - краще взаємодіяти в середині підприємства, бути більш відкритим для користувачів, а також швидше проводити перевірки.

Agile-аудит забезпечується шляхом впровадження ключових ідей:

1. Нова модель командної роботи - посилюється взаємодія внутрішніх аудиторів з

працівниками (аудиторським комітетом, президентом компанії, вищими керівниками, менеджерами, тощо), тобто всіх зацікавлених сторін. Результати перевірки обговорюються в ході виконання аудиторських завдань, що дає змогу швидко змінювати процес, а також виправляти виявлені недоліки до завершення перевірки.

2. Скорочення трудових затрат і часу на перевірки – використання «спринтів» (певний проміжок часу 1-4 тижні) для паралельного циклічного виконання основних стадій перевірки: планування, здійснення аудиторських процедур, підготовка та узгодження аудиторського звіту. Особливо корисним такий підхід є для позапланових перевірок, кількість яких значно зросла в умовах пандемії.

3. Зміна підходів в роботі внутрішніх аудиторів – незалежно від запланованих задач працювати над тим, що приносить результат та користь (цінність).

Таким чином, внутрішній аудит на сучасному підприємстві зазнав значних змін під впливом ризиків, спричинених епідеміологічною ситуацією. Тож впровадження заходів підвищення ефективності організації внутрішнього аудиту, найбільш значущим з яких є Agile-аудит, дозволить ефективно взаємодіяти з бізнесом, що є ключовим елементом успіху функціонування всередині сучасного підприємства та позитивно впливає на його репутацію.

Список використаної літератури

1. Міжнародні Стандарти Професійної Практики Внутрішнього Аудиту (Стандарти). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ia-ua.org/?page_id=189

2. History: The Agile Manifesto [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agilemanifesto.org/history.html>

Автор

Лядова Юлія Олександрівна, доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (ul-ia.liadova@gmail.com).

Тези доповіді надійшли 13 березня 2021 року.

Опубліковано в авторській редакції.